

men man har nu senere gjort den sørgelige Opdagelse, at den høitærede Minister paa det Allerbestemteste modsætter sig disse Skatteparagraver. Desuagtet har Fleertallet af Udvalget, som af den ærede Ordfører udviklet, troet ikke at burde fraraade Lovforslagets Vedtagelse, men at maatte tiltræde Ministerens Forslag under Nr. 18, medens derimod et Mindretal ikke har troet at kunne tiltræde dette Forslag. Grunden hertil er for endeel udviklet af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (Brün), og jeg kan fuldstændig tiltræde hans Motivering i saa Henseende, men inden jeg videre omtaler dette Punkt, er det maaskee nødvendigt, at jeg omtaler det af et Mindretal, bestaaende af det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Bønsløkke) og mig, til § 3 stillede Forslag om at forandre „mindre“ til „større“. Det kunde synes underligt, at jeg nu har været med til at opstille dette, da jeg fraraadede et lignende Forslag ved 2den Behandling, men det gjorde jeg, for derved at vinde Skatteparagraverne, hvormod der nu ikke er den sfernesté Grund for mig til ikke at tilraade det ærede Thing at vedtage det, da det, jeg anseer for et saa stort Gode ved Loven, efter al Sandsynlighed vil svinde bort. Dette er den væsentligste Grund, hvorfor jeg tilraader Thinget at vedtage dette Forslag, og videre Motivering deraf troer jeg ikke er nødvendig. — Det næste Forslag, som har vaakt endeel Anstød, er det under Nr. 11 til § 16 af flere ærede Medlemmer stillede Forslag, der er tiltraadt af Udvalgets Fleertal. Jeg skal ikke nægte, at de Modbemærkninger, vi hørte saavel af den høitærede Minister som af det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Hage), forundrede mig ikke lidt. Skjøndt jeg har været med til at stemme for den Bestemmelse, der vedtoges ved 2den Behandling, har jeg dog kunnet tiltræde Forslaget, som det her er opstillet, og dette har for endeel sin Grund i, at jeg saae, at en saa stor Deel ærede Medlemmer vare for den Affattelse, her foreligger, samt dernæst i min inderlige Lyst til at faae Præsten saa lidt meddeeltig i Skolevæsenet som muligt. Naar det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds siger os, at Skolevæsenet er af overordentlig stor Betyd-

ning for Staten som Heelhed, giver jeg ham fuldstændig Ret deri, men at det for at holde Skolevæsenet rigtig ilive, for at det rigtig kan florere, skal være nødvendigt, at Præsten er den ledende Aand og Styret i saa Henseende, tillader jeg mig paa det Bestemteste at modsig; jeg har den stik modsatte Mening derom. Jeg kan sige det ærede Medlem, at den Erfaring, jeg har gjort med Hensyn til Præstens Iver og Nidkærhed for Skolevæsenet i Almindelighed, i Reglen har været den, at man kun seer Hans Hoiærverdighed i Skolen de to Gange om Aaret, da det er ham befalet at holde Examen; men dette viser ikke nogen stor Iver og Nidkærhed hos ham for Skolevæsenet. Jeg vil ogsaa nok spørge, hvorfra denne Iver og Nidkærhed egentlig skalde skrives sig? Der er saa eller ingen Præster, som lade deres egne Børn frequentere Skolen, og dog skalde Præsten have en større Varme og Nidkærhed for Skolevæsenet, end Forældrene selv. Jeg kan forstaae dette, forsaavidt man vil betragte os Alle som eenfoldige Idioter, der ikke have nogen Sands for Oplysning i Almindelighed, men forsaavidt man ikke gør det, har jeg sandelig haardt ved at troe, at Forældrene ikke skalde have fuldt saamegen Omhu for deres Børns Opdragelse som Præsten. Jeg holder mig i alt Fald til den Erfaring, jeg har gjort, og som gaaer i den Retning, jeg har omtalt, nemlig, at Præstens Nidkærhed indskrænker sig til, at han møder i Skolen det Par Gange om Aaret, som er befalet, og holder Examen. Jeg skal derfor meget tilraade, at man vedtager det omhandlede Forslag, og jeg vilde ønske, at man kunde enes om at blive heelt fri for Præsten paa dette Omraade; jeg troer, det vilde være det Allerheldigste for Skolevæsenet i dets Almindelighed. — Jeg skal ikke omtale de Forslag, som ere tiltraadte af Udvalget i dets Heelhed, og som den ærede Ordfører har omtalt paa hele Udvalgets Begne, men jeg skal nu gaae over til at omtale det af Indenrigsministeren under Nr. 18 stillede Forslag angaaende Skatteparagraverne, som jo egentlig er Kernen i den hele Lov. Det er ganske vist, hvad der blev sagt af den ærede sidste Taler, at man tilfulde maa gjøre sig Rede for, om Loven, naar disse Paragraver gaae ud,